

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANKARA KEÇİÖREN BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	16
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	17
8.	EKLER.....	37

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Karşılaştırmalı Gelir Bütçesi	1
Tablo 2: Karşılaştırmalı Gelir Bütçesi	2

.

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Tablo 1: Karşılaştırmalı Gider Bütçesi

Gider Türü	2016 Kesinleşen	2017 Bütçe	31.12.2017	2017
	Gider (TL)		Harcama (TL)	G. Oran
PERSONEL GİDERLERİ	60.283.263,08	63.301.922,00	61.525.921,42	95,13
MEMURLAR	26.099.083,73	28.449.466,00	26.012.169,97	93,99
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	2.707.564,61	2.400.818,00	4.712.458,07	99,88
İŞÇİLER	29.371.092,27	29.755.813,00	28.438.525,94	96,21
GEÇİCİ PERSONEL	329.309,48	382.109,00	402.251,28	100
DİĞER PERSONEL	1.776.212,99	2.313.716,00	1.960.516,16	84,61
SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	10.005.210,84	12.086.231,00	10.595.161,01	86,89
MEMURLAR	3.930.571,97	5.607.434,00	4.009.354,71	74,67
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	435.892,55	377.028,00	752.628,76	99,94
İŞÇİLER	5.626.313,91	6.084.023,00	5.819.578,70	96,15
DİĞER PERSONEL	12.432,41	17.746,00	13.598,84	76,63
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	184.473.552,58	198.194.921,00	205.032.646,55	94,68
ÜRETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	83.158,39	1.408.000,00	246109,52	17,73
TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	47.997.752,08	60.538.000,00	56.075.470,40	89,89
YOLLUKLAR	482.035,07	576.591,00	496.867,28	87,51
GÖREV GİDERLERİ	1.841.209,13	2.287.250,00	3.273.539,60	96,21
HİZMET ALIMLARI	120.906.384,17	116.906.580,00	126.113.981,43	97,59
TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	5.960.972,07	8.275.000,00	11.247.360,65	97,97
MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	6.325.804,09	6.540.750,00	6.160.072,12	92,72
GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	876.237,58	1.662.750,00	1419245,55	97,93
FAİZ GİDERLERİ	15.495.635,93	15.640.000,00	19.647.009,98	100
DİĞER İÇ BORÇ FAİZ GİDERLERİ	15.495.635,93	15.640.000,00	19.647.009,98	100
CARİ TRANSFERLER	11.214.684,99	15.382.051,00	12.250.275,89	91,39
GÖREV ZARARLARI	4.524.353,21	2.581.978,00	2.082.707,75	74,24
KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	1.995.313,50	2.215.412,00	2.260.685,38	99,99

HANE HALKINA YAPILAN TRANSFERLER	1.368.587,51	5.334.661,00	4.009.618,89	90,5
GELİRLERDEN AYRILAN PAYLAR	3.326.430,77	5.250.000,00	3.897.263,87	99,75
SERMAYE GİDERLERİ	70.717.973,36	93.610.500,00	89.806.868,37	98,08
MAMUL MAL ALIMLARI	6.992.891,91	10.690.000,00	4330540,66	88,42
MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	4.187.689,76	6.045.000,00	6.680.764,59	95,28
GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	1.243.786,57	2.562.500,00	1.883.086,00	75,86
GAYRİMENKUL ALIMLARI VE KAMULAŞTIRMASI	5.179.561,02	3.097.000,00	4.341.821,73	99,98
GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	45.923.511,20	66.566.000,00	69.596.043,38	99,82
GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	7.190.532,90	4.650.000,00	2974612,01	95,8
SERMAYE TRANSFERLERİ	0	5.000.000,00	0	0
YURTIÇI SERMAYE TRANSFERLERİ	0	5.000.000,00	0	0
BORÇ VERME	0	0,00	0	0
YURTIÇI BORÇ VERME	0	0,00	0	0
YEDEK ÖDENEKLER	0	21.784.375,00	0	0
PERSONEL GİDERLERİNİ KARŞILAMA ÖDENEĞİ	0	7.434.375,00	0	0
YEDEK ÖDENEK	0	14.350.000,00	0	0
GENEL TOPLAM	352.190.320,78	425.000.000,00	398.857.883,22	93,85

Tablo 2: Karşılaştırmalı Gelir Bütçesi

Gelir Türü	2016 Brüt Gelir	2017 Bütçe	31.12.2017 Brüt Gelir	2017 G. Oran
Vergi Gelirleri	78.952.249,81	100.680.000,00	85.229.246,90	69,59
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	58.441.437,18	70.080.000,00	56.304.589,40	61,54
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Vergileri	9.406.570,02	14.220.000,00	10.731.201,15	92,77
Harçlar	11.104.242,61	16.380.000,00	18.193.456,35	93,54
Tesebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.162.135,85	12.786.000,00	19.483.903,01	87,77
Mal ve Hizmet Satış Gelirleri	2.094.516,35	2.016.000,00	12.213.561,01	99,99
Kurumlar Hasılatı	2.208.809,03	3.960.000,00	3.188.069,49	99,53
Kira Gelirleri	3.858.810,47	6.810.000,00	4.082.272,51	59,97
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	18.837.206,08	21.000.000,00	12.779.758,27	99,99
Kurumlardan ve Kişilerden Alınan Yardım ve Bağışlar	6.736.838,82	12.000.000,00	4.943.933,53	99,96
Proje Yardımları	12.100.367,26	9.000.000,00	7835824,74	100
Diğer Gelirler	174.075.700,77	223.795.200,00	212.602.354,99	99,45

Faiz Gelirleri	13.873,08	7.200,00	2.350,99	100
Kişi ve Kurumlardan Alınan Paylar	166.699.563,83	213.300.000,00	206.648.758,95	99,98
Para Cezaları	5.476.691,59	8.100.000,00	5.189.575,18	82,02
Diğer Çeşitli Gelirler	1.885.572,27	2.388.000,00	761.669,87	99,39
Sermaye Gelirleri	37.494.569,53	68.407.800,00	75.080.651,04	99,83
Taşınmaz Satış Gelirleri	37.493.569,53	68.400.000,00	75.042.205,82	99,83
Taşınır Satış Gelirleri	1.000,00	7.800,00	38445,22	100
Red ve İadeler (-)	0	1.669.000,00	0	0
Vergi Gelirleri	0	437.800,00	0	0
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	0	114.000,00	0	0
Diğer Gelirler	0	157.200,00	0	0
Sermaye Gelirleri	0	960.000,00	0	0
Genel Toplam	317.521.862,04	425.000.000,00	405.175.914,21	90,78

Kurumdan alınan tablolar ışığında:

2017 yılı için gerçekleşen bütçe geliri 404.460.308,92 TL' dir. Söz konusu gelirlerin 84.800.273,57 TL'si Vergi Gelirleri, 19.412.800,68 TL'si Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, 12.778.009,81 TL'si Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, 212.513.041,78 TL'si Diğer Gelirler, 74.956.183,08 TL'si ise Sermaye Gelirlerinden oluşmaktadır.

2017 yılı gerçekleşen bütçe gideri 398.857.883,22 TL'dir. Söz konusu giderlerin 61.525.921,42 TL'si Personel Giderleri, 10.595.161,01 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, 205.032.646,55 TL'si Mal ve Hizmet Alımları Giderleri, 19.647.009,98 TL'si Faiz Giderleri, 12.250.275,89 TL'si Cari Transferler, 89.806.868,37 TL'si Sermaye Giderlerinden oluşmaktadır.

2017 yılı bütçe ödenek ve gerçekleşme rakamları incelendiğinde; gelir bütçesi rakamının tahakkuk tutarının altında bir oranda (%90,78) gerçekleştiği, gider bütçesinde ise bütçe ile öngörülen ödeneğin altında (%93,85) oranında bir gider yapıldığı gözlenmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Birleştirilmiş veriler defteri,
Geçici ve kesin mizan,
Bilanço,
Kasa sayım tutanağı,
Banka mevcudu tespit tutanağı,
Alınan çekler sayım tutanağı,
Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
Teminat mektupları sayım tutanağı,
Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Belediye Tarafından Yap İşlet Devret Kapsamında Yaptırılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

İdare tarafından Yap İşlet Devret Sözleşmeleri Çerçevesinde yaptırılan maddi duran varlıkların 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı 200 nci ve 201 inci maddelerinde açıklanmıştır. “*Hesabın Niteliği* “ başlıklı 200 nci maddesinde aynen:

“(1) Hizmet imtiyaz varlıkları hesabı, hizmet imtiyaz sözleşmesine konu maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir.

Hesabın İşleyişi başlıklı 201 inci maddesinde hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. Maddenin alacak ve borç kayıtlarının açıklandığı ilgili fıkrasında aynen:

“(1) Hizmet imtiyaz varlıkları hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Mahalli idarelere ait maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenler işletme süresinin başladığı tarihte bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilir. Diğer taraftan, ayrılmış amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç ve alacak kaydedilir.

2) İşletmeciye ait olan maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenler işletme süresinin başladığı tarihte bu hesaba borç, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı 380- Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480- Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

3) Hizmet imtiyaz varlıkları hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan artışlar bu hesaba borç, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Hizmet imtiyaz sözleşmesi sona erdiğinde hizmet imtiyaz varlıkları kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir. Diğer taraftan, ayrılmış amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç ve alacak kaydedilir.”

Denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre hizmet imtiyaz sözleşmeleri kapsamında gerçekleştirilen 17.355.189,90 TL tutarındaki maddi duran varlıkların 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılmayan muhasebe kaydı nedeniyle, 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan tutarlar 17.355.189,90 TL kadar doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemizce 3 adet Yap-İşlet-Devret kapsamında tesis yapılmış olup tesislerin 2 tanesi 2017 yılı sonu itibariyle tamamlanmış, 1 tanesi ise halen inşa halinde olması gerekçesiyle 2017 yılı sonu itibariyle tesisler maddi duran varlıkların muhasebe kayıtlarında yer almamıştır. 2018 yılı içerisinde bahse konu olan tesislerin ilgili maddi duran varlıklar hesabına alınması için gerekli çalışmalar yapılacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak İdare tarafından Yap İşlet Devret Sözleşmeleri Çerçevesinde yaptırılan maddi duran varlıkların 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabına kaydedilmediğinden bahisle 2018 yılı içerisinde bahse konu olan tesislerin ilgili maddi duran varlıklar hesabına alınması için gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiş olmasına karşın yapılmayan muhasebe kaydı nedeniyle, 256 Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında yer alan tutarlar 17.355.189,90 TL kadar doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir.

BULGU 2: Belediye Şirketinin Kayıtlı Sermaye Tutarı ile Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Belediyenin ortaklık payının % 99,99 'una sahip olduğu Keçiören Belediyesi Gıda Tüketim Malları Üretim Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketinin kayıtlı sermaye tutarının muhasebe kayıtlarında gerçek değeri ile yer almadığı tespit edilmiştir.

Mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarlarının nasıl yapılacağı ve hangi hesaba kaydedileceği Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 181 inci,182 nci ve 183 üncü maddelerinde açıklanmıştır.

241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara yatırılan Sermaye Hesabının niteliği başlıklı 181 inci maddesin de aynen;

“1) Bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.”

241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara yatırılan Sermaye Hesabının ilişkin işlemler başlıklı 182 nci maddesin de aynen;

“ (1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan artış ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değer artışlarının birbirine uygun şekilde kurum hesaplarına yansıtılmasında ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların enflasyon düzeltmesi işlemi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mal ve hizmet üreten kuruluşlarca yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Enflasyon düzeltmesi ve sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer kopyası muhasebeleştirme belgesine eklenir.

b) Bu hesaba kayıt yapılmasını gerektiren her bir işlemin belgesi en geç bir ay içinde muhasebe birimine intikal ettirilir. Söz konusu işlemlerden bütçe gelir ve gider hesaplarını ilgilendirenlere ilişkin kayıtların mahsup dönemi sonuna kadar, ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle yapılması zorunludur.”

241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara yatırılan Sermaye Hesabının işleyişi başlıklı 182

nci maddesin de aynen;

“(1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermaye bir taraftan bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Duran varlıklar içinde yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan sermayeye eklenmek amacıyla mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilenlerin, bir taraftan net değeri bu hesaba, ayrılan amortisman tutarı ilgili amortisman hesabına borç, varlığın kayıtlı değeri ilgili duran varlık hesabına alacak; diğer taraftan duran varlığın net değeri 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

3) Yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen tutarlardan mal ve hizmet üreten kuruluşlara sermaye olarak verilenler bu hesaba borç, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedilir. Söz konusu tutar aynı zamanda 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

4) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilen sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen karlar, bir taraftan bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak; 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

5) Sermaye taahhüt tutarları bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedilir.

b) Alacak

1) Nakden iade olunan sermayeler bir taraftan 102-Banka Hesabına borç, bu hesaba alacak; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Sermaye olarak verilen taşınır veya taşınmaz mallar geri alındığı takdirde, kayıtlı tutarı bu hesaba alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedilir. Söz konusu tutar aynı zamanda 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

3) Mal ve hizmet üreten kuruluş faaliyet zararlarının ödenmiş sermayesinden mahsup edilmesi halinde tutarı, bu idarelerce düzenlenen ve yetkili organlarınca onaylanan bilanço ve ayrıntılı cetvellere dayanılarak bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.”

Denilmektedir.

Yönetmeliğin ilgili hükümlerinde anlaşılacağı üzere Belediyenin şirketinin kayıtlı sermaye tutarında Belediyenin payına ait tutar ile 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabının birbirine denk olması gerekmektedir.

Keçiören Belediyesi Gıda Tüketim Malları Üretim Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketinin kayıtlı sermayesinin 14.000.000 TL olmasına karşın 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabın da 10.000.000 TL olarak yer almaktadır. Belediyenin şirketindeki % 99,99 ortaklık payına denk gelen sermaye tutarı 13.998.600,00 TL olması gerekmektedir.

Bu nedenle 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı, Kurumun mali tablolarında 3.998.600,00 TL tutarında eksik görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Belediye şirketinin %99,99 ortaklık payına denk gelen sermaye tutarının muhasebe kayıtlarında yer almadığı hususunda tespit edilen bulguya yönelik gerekli çalışmalar yapılarak, Başkanlığımızca yapılan tenkit ve tavsiyelere titizlikle uyulacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak Belediyenin ortaklık payının % 99,99 ‘una sahip olduğu Keçiören Belediyesi Gıda Tüketim Malları Üretim Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketinin kayıtlı sermaye tutarının muhasebe kayıtlarında gerçek değeri ile yer almadığından bahisle gerekli çalışmaların yapılarak, tarafımızca yapılan tenkit ve tavsiyelere titizlikle uyulacağı ifade edilmesine karşın 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesabı, Kurumun mali tablolarında 3.998.600,00 TL tutarında eksik görünmektedir.

BULGU 3: Kamulaştırma Yoluyla Edinilen Arsaların İlgili Maddi Duran Varlıklar Hesabına Alınmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabı başlıklı 188 ve 189 uncu maddelerinde:

"Hesabın niteliği

MADDE 188 – (1) Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 189 - (1) Arazi ve arsalar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Bütçeye gider kaydedilmek suretiyle edinilen arsa ve araziler, maliyet bedeli üzerinden bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce mevcut olan arsa ve arazilerden envanteri yapılanların tespit edilen değerleri bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir.

3) Bedelsiz olarak kuruma intikal eden arsa ve araziler tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.

4) Arazi ve arsalar hesabında kayıtlı tutarların yılsonunda enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu varlığın değerinde ortaya çıkan artışlar bu hesaba borç, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir

5) Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.

6) Tahsis edilen arazi ve arsalarından tahsisi kaldırılanlar maliki kamu idaresinin muhasebe birimince bu hesaba borç, 500-Net Değer Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedeli 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Taksitle satılan arsa ve arazilerin, kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak, satış bedelinden doğan alacaklar ilgisine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı veya 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

3) Üzerine inşaat yapılmak suretiyle veya başka şekillerde arsa ve arazi vasfı ortadan kaldırılarak başka bir maddi duran varlığa dönüştürülen veya eklenen arsa ve araziler, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, tespit edilen yeni değeri üzerinden ilgili maddi duran varlık hesabına borç, varlığın kayıtlı değeri ile yeni değeri arasında olumlu fark varsa tutarı 600-Gelirler Hesabına (olumsuz fark varsa tutarı 630-Giderler Hesabına borç) alacak kaydedilir.

4) Bağış ve yardımlar dolayısıyla edinilen bu hesapta kayıtlı arsa ve arazilerden, kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenilenler, kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.

5) Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir.

6) Tahsisli kullanılan arazi ve arsalar tahsisi kaldırılanlar tahsisli kullanan kamu idaresinin muhasebe birimince bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir.

7) Kurumca diğer kamu idarelerine bedelsiz olarak devredilen arsa ve araziler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedilir.”

Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, idarelerce bütçeye gider kaydedilmek suretiyle edinilen arsa ve arazilerin maliyet bedeli üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 1.333.188,44 TL tutarındaki arsa kamulaştırma giderinin mezkûr mevzuat hükümlerine aykırı olarak ilgili maddi duran varlık hesabında (250.01.02 no'lu Arsalar Hesap Kodu) izlenilmesi gerekirken, Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer almayan bir hesap kodunda (630.06.04.02.90) izlenerek doğrudan gider kaydedilmesi nedeniyle Kurumun mali tablolarında 250 Arazi ve Arsalar Hesabı ile 630 Giderler Hesabı 1.333.188,44 TL tutarında doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir.

Kamu idaresi cevabında; Konu ile ilgili olarak yapılan incelemede ve Mali Hizmetler Müdürlüğü'nden alınan bilgiler doğrultusunda, Emlak İstimlak Müdürlüğümüzce; bugüne kadar yapılan kamulaştırma işlemlerinde mahkeme kararlarına göre yapılan işlemlerde 250.01.02 no'lu Arsalar Hesap Kodu, kurumumuzca yapılan kamulaştırma işlemlerde ise 630.06.04.02.90 no'lu hesap kodu kullanılmaktadır. Bundan sonra yapılacak bütün kamulaştırma iş ve işlemlerinde 250.01.02 no'lu Arsalar Hesap Kodunun kullanılması hususunda gerekli hassasiyet gösterilecektir, şeklindedir.

Sonuç olarak Kamulaştırma yoluyla edinilen arsaların ilgili maddi duran varlıklar hesabına alınmamasına ilişkin olarak bugüne kadar yapılan kamulaştırma işlemlerinde; mahkeme kararlarına göre yapılan işlemlerde 250.01.02 no'lu Arsalar Hesap Kodu, kurumumuzca yapılan kamulaştırma işlemlerde ise 630.06.04.02.90 no'lu hesap kodu kullanıldığı, bundan sonra yapılacak bütün kamulaştırma iş ve işlemlerinde 250.01.02 no'lu Arsalar Hesap Kodunun kullanılması hususunda gerekli hassasiyetin gösterileceği ifade edilmiş olmasına karşın 1.333.188,44 TL tutarındaki arsa kamulaştırma giderinin mezkûr mevzuat hükümlerine aykırı olarak doğrudan gider kaydedilmesi yerine ilgili maddi duran varlık hesabında izlenilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Belediyenin muhtelif kamu kurumlarına tahsis ettiği 28 adet taşınmazın, Net Değer Hesabı'na kaydedilmek suretiyle muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde 250 Arazi Ve Arsalar Hesabı 188 inci ve 189 uncu maddelerde açıklanmıştır. “*Hesabın Niteliği* “ başlıklı 188 inci maddesinde aynen:

“Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir.

Hesabın İşleyişi başlıklı 189 uncu maddesinde hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. Maddenin alacak kayıtlarının açıklandığı ilgili fıkrasında aynen:

“(5) Tahsise konu edilen arazi ve arsalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir.”

Denilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nde 252 Binalar Hesabı 192 nci ve 193 üncü maddelerde açıklanmıştır. *“Hesabın Niteliği “ başlıklı 192 nci maddesinde aynen:*

“Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.”

Denilmiştir.

Hesabın İşleyişi başlıklı 193 üncü maddesinde hesaba ilişkin borç ve alacak kayıtları gösterilmiştir. Maddenin alacak kayıtlarının açıklandığı ilgili fıkrasında aynen:

“(7) Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir.”

Şeklindedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükmü gereği belediyenin tahsis ettiği taşınmazları muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden Arazi ve Arsalar Hesabı ile Binalar Hesabına alacak ve Net Değer hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının Net Değer Hesabına Alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydetmesi gerekirken söz konusu kaydın yapılmaması nedeniyle Özkaynaklar Hesap Alanı ile Maddi Duran Varlıklar Hesap Alanı, tahsis edilen taşınmazların muhasebede kayıtlı tutarları kadar doğru ve güvenilir bilgi içermemektedir.

MÜLKİYETİ KEÇİÖREN BELEDİYESİ'NE AİT OLUP BAŞKA KURUMLARA TAHSİSİ YAPILAN TAŞINMAZLAR						
SIRA NO	TAHSİS YAPILAN KURUM	MAHALLESİ	ADA PARSEL	TAHSİS SÜRESİ	TAHSİS TARİHİ	TAHSİS YAPILAN KURUM
1	Müftülük Kur'an Kursu	Şehit Kubilay	34439	10 yıl	05.09.2011	K.ören Müftülüğü
2	Yeşil cami	Yükseltepe	90673/8	25 yıl	03.12.2012	K.ören Müftülüğü
3	Tuba Cami	Yayla	30681/2	25 yıl	03.12.2012	K.ören Müftülüğü
4	Hüdaverdi Cami	Ufuktepe	31219/1	25 yıl	03.12.2012	K.ören Müftülüğü
5	Bademlik Üstü Cami	Kur'an Kursu	31323/4	25 yıl	02.01.2013	K.ören Müftülüğü
6	Kalaba Merkez Cami	Kalaba	34900/1	25 yıl	01.09.2014	K.ören Müftülüğü
7	Yeni Elif Sitesi	Etlik	32237/1	25 yıl	02.06.2014	K.ören Müftülüğü
8	Ufuktepe Elmalı Cami	Ufuktepe-Kanuni	31180/6	25 yıl	02.05.2016	Diyanet İşl.Bşk.'na
9	Bağlum Cami Alanı	Bağlum Karakaya	91289/1	25 yıl	01.11.2016	Diyanet İşl.Bşk.'na
10	Bağlum Karşıyaka Camii	Karşıyaka	91446/1	25 yıl	12.01.2017	K.ören Müftülüğü
11	Barbaros Hayrettin Paşa Parkı	Aktepe	33125	10 yıl	01.04.2015	B.şehir e Devir
12	K.ören Eğitim Araşt.Hastane	Ş.Kubilay	18836/17	8 yıl	2011-2021	K.ören Eğitim Arş. Hast.
13	K.ören Eğitim Araşt.Hastane	Etlik Mah. Yeni Elif sitesi	6417/24	25 yıl	26.11.2014	K.ören Eğitim Arş. Hast.
14	Kalaba Kız Meslek Lisesi	Güçlükaya Mah.	7735/3	25 yıl	03.02.2014	Milli Eğitim Bakanlığı
15	İlköğretim Alanı Hisse Devri	Yayla	30788/3	25 yıl	19.12.2013	Ankara İl Özel İdaresi devir
16	Çağlar İlköğretim Alanı	Şehit Kubilay	34844/1		03.06.2013	Ankara İl Özel İdaresi
17	Atapark İlköğretim Alanı	Spor salonu	31696/3	10 yıl	04.01.2016	K.ören İlçe Milli Eğitim Müd.
18	Ufuktepe Polis Karakolu	Ufuktepe	1973/6	1 yıl	13.08.2009	K.ören Belediyesi
19	Fırın (Yıldırım Beyazıt Ün.v.)	Yayla	90172/1	10 yıl	02.05.2012	Yıldırım Beyazıt Ün.v.
20	Yüksek İht.Ünv.(Bilge Ün.v.)	Bağlum Belediye Binası	1988/2	25 yıl	21.10.2013	Yüksek İht.Ünv.
21	Yunus Emre Kültür Merkezi	Emrah	31767/10	25 yıl	03.12.2012	Kültür ve Turizm Bakanlığı
22	Yeni Dünya Vakfı	Çiçekli	30502/5	30 yıl	13.08.2015	Yeni Dünya Vakfı'na Devir

23	ÖZEV	Güçlükaya	4311/15	5 YIL	01.06.2016	Özev vakfı'na Tahsis
24	Türkiye İş Kurumu	Güçlükaya	30023/10	20 yıl	01.02.2017	Ank.Çİş.ve iş Kurumu'na
25	112 Acil Sağlık Hizm.	Karargahtepe	5968/1	15 yıl	08.12.2016	K.ören İlçe Sağlık Müd.
26	Özkent Akbilek İlköğretim Okulu	Karakaya	91453/3	25 yıl	03.07.2017	Ank.Milli Eğitim Müd. 'ne
27	Karargahtepe Cami	Karargahtepe	6771/34	25 yıl	03.07.2017	Diyanet İşl.Bşk.'na
28	Bağlum Kütüphane	Hisar	91477/2	2017 (25 yıl)	05.09.2017	Kültür ve Turizm Bakanlığı

Kamu idaresi cevabında; Tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer alınmadığı hususunda tespit edilen bulgulara yönelik gerekli çalışmalar yapılarak, Başkanlığımızca yapılan tenkit ve tavsiyelere de titizlikle uyulacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak Belediyenin muhtelif kamu kurumlarına tahsis ettiği 28 adet taşınmazın, Net Değer Hesabı'na kaydedilmek suretiyle muhasebe kayıtlarına alınmadığından bahisle tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında yer alınmadığı hususunda tespit edilen bulgulara yönelik gerekli çalışmalar yapılarak, tarafımızca yapılan tenkit ve tavsiyelere de titizlikle uyulacağı ifade edilmiş olup tahsis edilen taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Keçiören Belediyesi'nin 2017 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesaplar hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Doğalgaz ve Elektrik Aboneliği Üyeliği İçin Ödenen Güvence Bedelinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Kurum tarafından doğalgaz ve elektrik aboneliği tesisi için ödenen güvence bedelinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Hesabın Niteliği” ve “Hesabın İşleyişi” başlıklı 95 inci ve 96 ncı maddelerinde;

“126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı

Hesabın niteliği

MADDE 95 – (1) Bu hesap, kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere bir yıldan daha az süreli verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 96 – (1) Verilen depozito ve teminatlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Bir yıldan daha az bir süre için bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen depozito ve teminatlar bir taraftan bu hesaba borç, 100-Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

2) Bir yıldan daha az bir süre için verilen diğer depozito ve teminatlar bu hesaba borç, 100- Kasa Hesabı, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.

3) Duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki verilen depozito ve teminatlar hesabında kayıtlı tutarlardan faaliyet dönemi sonunda vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Bütçeye gider kaydı suretiyle verilen depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan geri alınan tutarlar 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

2) Verilen diğer depozito ve teminatlardan geri alınanlar veya mahsup edilenler bu hesaba alacak ilgili hesaplara borç kaydedilir.”

Denilmektedir.

Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin vadesine göre 126 ya da 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Ancak kurum tarafından, elektrik ve doğalgaz abonelikleri için yatırılan güvence bedellerinin 630 Giderler Hesabında doğrudan gider yapılması nedeniyle, Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Kurumun mali tablolarında toplam 1.702.979,60 TL tutarında eksik görünmesine yol açmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu maddesine konu olan 126 Verilen Depozito ve Teminatlar hesabının kullanılmasıyla ilgili olarak; güvence bedellerinin Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından Mali Hizmetler Müdürlüğü'ne bildirilmesiyle gereken muhasebe kayıtları Başkanlığınızca da yapılan tenkit ve tavsiyeler doğrultusunda gerçekleştirilecektir, şeklindedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından doğalgaz ve elektrik aboneliği tesisi için ödenen güvence bedelinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmemesine ilişkin olarak güvence bedellerinin Destek Hizmetleri Müdürlüğü tarafından Mali Hizmetler Müdürlüğü'ne bildirilmesiyle gereken muhasebe kayıtlarının yapılan tenkit ve tavsiyeler doğrultusunda gerçekleştirileceği ifade edilmiş olup 1.702.979,60 TL tutarındaki güvence bedelinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına muhasebe kaydının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Kalkınma Ajansı Payının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu idareleri Payları Hesabının niteliğini düzenleyen 276 ncı maddesinde:

“Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.”,

Hesabın işleyişini düzenleyen 277'nci maddesinde ise;

“(1) Kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.” ,

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda bahsi geçen ilgili mevzuat hükmüne göre, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir. Geçmiş yıl kesinleşmiş tahsisli olmayan bütçe gelirleri üzerinden ilgili mevzuata göre hesaplanıp aktarılan ajans payları bu hesapta muhasebeleştirilmelidir.

Ancak, Kurumca Ankara Kalkınma Ajansına 2017 yılı için ödenmesi gerekli katılım payı tutarı 1.382.353,67 TL'nin, 363 Kamu İdareleri Payları izlenilmesi gerekirken 320 Bütçe Emanetleri Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu maddesine konu olan Kalkınma Ajansları Payı 2018 yılından itibaren 363-Kamu İdareleri Payları hesaplarında takip edilmeye başlanmıştır. Ayrıca bu konuda yapılan tenkit ve tavsiyelerinize de titizlikle uyulacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak Kalkınma Ajansı Payının kamu idareleri payları hesabında izlenmemesine ilişkin olarak; Kalkınma Ajansları Payının 2018 yılından itibaren 363-Kamu İdareleri Payları hesaplarında takip edilmeye başlandığı ifade edilmesine karşın yılı içerisinde de düzeltme kaydının yapılamamış olması nedeniyle toplam 1.382.353,67 TL tutarındaki payın Kamu İdareleri Payları Hesabına alınmak suretiyle takibi gerekmektedir.

BULGU 3: Kurum Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazların Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Kurum tarafından kiraya verilen taşınmazların 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı” başlıklı 475'inci maddesinde; “*Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır.*” denilmekte olup;

“999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı” başlıklı 477'nci maddesinde; “*Bu hesaba diğer nazım hesaplar hesap grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarlar kaydedilir.*” denilmektedir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere kurum tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kurumumuz tarafından kiraya verilen taşınmazların nazım hesaplarda izlenilmesi hususunda tespit edilen bulgular hakkında gerekli çalışmalar yapılarak, Başkanlığınızca yapılan tenkit ve tavsiyelere de titizlikle uyulacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak Kurum tarafından kiraya verilen taşınmazların 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmediğinden bahisle kiraya verilen taşınmazların nazım hesaplarda izlenilmesi hususunda tespit edilen bulgular hakkında gerekli çalışmalar yapılarak, Başkanlığınızca yapılan tenkit ve tavsiyelere de titizlikle uyulacağı ifade edilmiş olup kurum tarafından üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden Nazım Hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kuruma Yapılan Taşıtların Bütçeye Gelir Kaydedilmesi

Kuruma hibe edilen taşıtların Bütçeye gelir kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Bağış ve Yardımlar başlıklı 17'nci maddesinde yapılan her türlü bağış ve yardımların gelir olarak kaydedileceği, nakdi olmayan bağış ve yardımların da ilgili mevzuatına göre değerlendirmeye tabi tutularak kayıt altına alınacağı belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 254 Taşıtlar Hesabı, Hesabın İşleyişi başlıklı 197'nci maddesinde bedelsiz olarak kurumlara intikal eden taşıtların tespit edilen değerleri üzerinden bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği, 800 Bütçe Gelirleri Hesabı, Hesabın İşleyişi başlıklı 383'üncü maddesinde muhasebe birimlerince bağış ve yardım olarak tahsil olunan paraların bir taraftan 600 Gelirler Hesabına alacak, 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabına borç; diğer taraftan bu hesaba alacak 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilmesi gerektiği ifade edildikten sonra bedelsiz olarak kişilerden intikal eden aynı bağış ve yardımların, tespit edilen değerleri üzerinden 600 Gelirler Hesabına alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydedilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2017 yılına ilişkin yapılan incelemede ise; Keçiören Belediyesi'ne bağışlanan taşıtların kayıtlara alınmasında 254 Taşıtlar Hesabına borç ve karşılığında 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılırken mevzuata aykırı olarak 161.388,50 TL taşıtların bedelinin 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak ve 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilerek bütçeye gelir kaydedildiği görülmüştür.

Yapılan açıklamalar dâhilinde aynı bağış mahiyetinde olan taşıtların bütçeye gelir kaydedilmemesi, 254 Taşıtlar Hesabına borç 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı ile muhasebeleştirilmesi nedeniyle Kurumun mali tablolarında 800 Bütçe Gelirleri Hesabının 161.388,50 TL tutarında olması gerekenden fazla gözükmesine yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 254 Taşıtlar Hesabının, Hesabın İşleyişi başlıklı 197. Maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde, Başkanlığınız tarafından yapılan tenkit ve tavsiyelere de istinaden bedelsiz olarak kurumumuza intikal ettirilen taşıtlara ilişkin muhasebe kayıt işlemlerinin bulgu maddesinde belirtildiği şekilde yapılması sağlanacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak Kuruma hibe edilen taşıtların Bütçeye gelir kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirildiğinden bahisle tarafımızca yapılan tenkit ve tavsiyelere istinaden bedelsiz olarak kuruma intikal ettirilen taşıtlara ilişkin muhasebe kayıt işlemlerinin bulgu maddesinde belirtildiği şekilde yapılması sağlanacağı ifade edilmiş olup 161.388,50 TL tutarındaki bağışın bütçeye gelir kaydetmek yerine gelir tahakkuku yapılarak muhasebe kaydının yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Belediye Sınırları İçerisinde Yapılan Kamulaştırma İşlemlerinin Tapu İdaresinden Takip Edilmemesi

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Vergilendirme" başlıklı 39 uncu maddesine göre kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur.

Yine aynı kanununun 10 uncu maddesine göre taşınmazın ilgili idareye tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisinin aranmayacağı ancak, tapu dairesinin durumu ilgili vergi dairesine bildireceği belirtilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Usul Hükümleri" başlıklı 37 inci maddesinin ikinci fıkrasında Bu Kanunda geçen "*Vergi dairesi*" tabiri, *belediyeleri ifade eder.*" Denilmiştir.

Bir başka deyişle Emlak Vergisi açısından vergi dairesi tabirinden belediyeler anlaşılmaktadır. Dolayısıyla kamulaştırmadan kaynaklanan tescil ve terkin işlemlerinin Tapu dairesi tarafından ilgili belediyeye bildirilmesi gerekmektedir.

Ancak Keçiören Belediyesi sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin tapu dairesi tarafından belediyeye bildirilmediği tespit edilmiştir.

Tapu Dairesinin kamulaştırmaları bildirmemesi sonucunda:

-Kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden beyanname verilip verilmediği, beyanname verilmişse mal sahibinin emlak vergisi borcu olup olmadığı,

-Kamulaştırma sonucunda Kamulaştırma Kanunu'ndan kaynaklanan ek emlak vergisinin doğup doğmadığı bilinmemektedir.

Bildirim yapılmamış olması nedeniyle beyanname verilmiş olan gayrimenkullerde kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam edildiği bunun sonucunda da mali tablolarda hataya sebep olduğu tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemizce yapılan kamulaştırma işlemlerinde arsaların Belediyemiz adına tapu idaresinden tescillerinin sağlanmasını müteakip Emlak İstimlak Müdürlüğüne kamulaştırma bedellerinin ödeme emirleri düzenlenmektedir. Tapu devri gerçekleşmemiş hiçbir kamulaştırma işlemi için ödeme emri düzenlenmemiştir. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 39. Maddesi ile ilgili iş ve işlemler ise Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır, şeklindedir.

Sonuç olarak Belediye sınırları içerisinde yapılan kamulaştırma işlemlerinin tapu idaresinden takip edilmemesi hususuna ilişkin olarak 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 39. Maddesi ile ilgili iş ve işlemlerin Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından yapıldığı ifade edilmiş olup Keçiören Belediyesi sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin tapu dairesi tarafından belediyeye bildirilmesinin takibinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediye Taşınmazlarının İhale Yapılmaksızın Ecrimisil Karşılığında Kullandırılması

Keçiören Belediyesine ait mülk ve işletmelerin bir kısmının herhangi bir ihale yapılmadan işgal edildiği, bu işgalcilerin mezkûr yerlerden çıkarılmadığı, bunun yerine tespit edilen ecrimisillerin kira gibi uygulanarak işgallerin devam ettiği, bu suretle mevzuata aykırı hareket edildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75 inci maddesinde devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şağılden ecrimisil isteneceği ayrıca işgal edilen taşınmaz malın, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuattan da anlaşılacağı üzere, ecrimisil bir kiralama yöntemi olmadığı

gibi olağan bir yöntem de değildir. İşgale uğrayan ve sonradan tespit edilen kamuya ait taşınmaz mal için fuzuli şağılden bunun bedelinin adeta bir tazminat suretinde alınmasıdır. Maddenin dördüncü fıkrasında da belirtildiği üzere işgal edilen taşınmaz mal için mülkiye amirine talepte bulunulması ve mülkiye amirince söz konusu taşınmazın 15 gün içinde tahliye ettirilmesi esastır. Aksi bir durum, yani işgal eden kişinin ödemesi için tespit edilen ecrimisil bedelinin kira ödemesi gibi esas alınarak ileriye doğru devam ettirilmesi, 2886 sayılı Kanun'un her türlü satış ve kiralama gibi hususlarda ihale yoluna gidilmesi gerektiğini ifade eden amir hükümlerine aykırı olacaktır, Ayrıca mevzuata aykırı bu gibi bir uygulama idare malını haksız ve hukuksuz bir şekilde işgal edenin ödüllendirmesi sonucunu doğuracaktır.

Yukarıda açıklandığı üzere, idareye ait olan veya idarenin yetki ve sorumluluk bölgesinde bulunup da kamuya terkini yapılan taşınmazlarda herhangi bir işgal vuku bulunduğu bunlar için hem ecrimisil tespit edilerek geriye doğru 5 yılı geçmeyecek şekilde bu ecrimisiller tahsil edilmeli hem de aynı zamanda 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca konu mülki amire intikal ettirilerek söz konusu taşınmazın tahliyesi sağlanmalıdır.

Emlak İstimlak Müdürlüğü'nden temin edilen ecrimisil dosyaları üzerinde yapılan incelemede, 21 tane taşınmazın fuzuli şağıller tarafından işgal edildiği, Kurumun bunları tahliye yoluna gitmediği, bunun yerine ecrimisil uygulamasının kira uygulamasına dönüştürülerek aylık ecrimisiller alındığı ve işgallerin devam ettiği tespit edilmiştir.

Keçiören Belediyesi							
01-01-2017 26-10-2017 TARİHLİ ECRİMİSİL TAHAKKUK BORDROSU							
Sıra	Sicil	Adı Soyadı	Tarihi	Cilt/Sıra	Yıl/Dn	Gelir	Açıklaması
1	27499	TURK EGITIM SEN TURK EGITIM SEN	06.01.2017	3397/100	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
2	14209	BALA CATALOREN KOYU DERNEK	09.01.2017	3399/26	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
3	190893	KOÇKAR YARDIMLAŞMA DERNEK ERZİCAN-KEMAH	09.01.2017	3400/43	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
4	374949	ENVER PERSE	10.01.2017	3401/65	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
5	290820	NAİL YÜKE	16.01.2017	3407/31	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri

6	447122	GUMUSHANELİLER DERNEK KÜLTÜR VE DAYANISMA DER	19.01.2017	3412/25	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
7	541191	SİVAS İLİ GEMEREK İLÇESİ VE CİVARI YAR. DAY. DERNEĞİ	31.01.2017	3425/47	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
8	37911	VEDAT ÜNVER	06.02.2017	3431/12	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
9	333153	AVRASYA EKONOMİK DERNEK SOSYAL İLİŞKİLER DERNEĞİ	20.02.2017	3447/74	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
10	373071	MEHMET EREN	22.02.2017	3451/12	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
11	473410	HÜSEYİN BOZAĞAÇ	18.05.2017	3556/96	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
12	548792	ÇİÇEKDAĞI VE KÖYLERİ DERNEK DAY. VE KÜL. DERNEĞİ	09.06.2017	3579/72	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
13	14705	HASAN HÜSEYİN ÇAVUŞÇULU	24.07.2017	3624/3	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
14	539025	AYŞE SÖNMEZ	24.07.2017	3624/98	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
15	295657	FERHAT ÇETİN	27.07.2017	3630/30	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
16	455632	TÜRK ÇOCUKLARI EĞİTİ VAKIF VAKFI	03.08.2017	3637/35	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
17	458889	ZİNNET MERİÇ	03.08.2017	3638/22	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
18	159656	ABDULLAH HİDAYET SUNGUR	09.08.2017	3644/40	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
19	190893	KOÇKAR YARDIMLAŞMA DERNEK ERZİCAN- KEMAH	25.08.2017	3660/72	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
20	21700	KARS ARDAHAN IĞDIR DERNEK SERHATLILAR KUL.DAY	05.09.2017	3661/92	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri
21	559632	TUNCAY TEKECİ	27.09.2017	3688/10	2017/1	03.6.1.02	(98)Ecrimisil Gelirleri

Kamu idaresi cevabında; Ecrimisil tahakkukları sadece mevcut kiracılarımızın kira sözleşmesinin bitim tarihinden sonra yeni kira sözleşmesi imzalanıncaya kadar geçen süreler için veya kira sözleşmesi biten kiracılarımızın kira sözleşmesi bitim tarihinden taşınmazı tahliye ettiği güne kadar taşınmazı kullandığı süreler içerisinde 2886 sayılı Devlet İhale

Kanunu'nun 75. Maddesine istinaden ecrimisil tahakkuk ettirilmektedir. Bu durumun dışında bulgu maddesinde belirtildiği gibi Belediye taşınmazlarının ihale yapılmaksızın ecrimisil karşılığında kullanılmamaktadır. Yapılan uygulama 5393 sayılı Kanunun 15. Maddesi ile 2886 sayılı Kanunun 75. Maddesine tamamen uygun bir işlemdir. Tablo 4'teki 21 adet ecrimisil tahakkuku yapılan kiracılarımızdan tahsil edilen ecrimisil bedelleri de kira sözleşmelerinin bitim tarihleri ile yeni kira sözleşmesi imzalandıktan sonra aradaki süreler için tahakkuk eden günlük bedel üzerinden hesaplanmış ecrimisillerdir, şeklindedir.

Sonuç olarak Keçiören Belediyesine ait mülk ve işletmelerin bir kısmının herhangi bir ihale yapılmadan işgal edildiği, bu işgalcilerin mezkûr yerlerden çıkarılmadığı, bunun yerine tespit edilen ecrimisillerin kira gibi uygulanarak işgallerin devam ettiği, bu suretle mevzuata aykırı hareket edildiğinden bahisle Tablo 4'teki 21 adet ecrimisil tahakkuku yapılan kiracılarımızdan tahsil edilen ecrimisil bedellerinin kira sözleşmelerinin bitim tarihleri ile yeni kira sözleşmesi imzalandıktan sonra aradaki süreler için tahakkuk eden günlük bedel üzerinden hesaplanmış ecrimisiller olduğu ve 5393 sayılı Kanunun 15. Maddesi ile 2886 sayılı Kanunun 75. Maddesine tamamen uygun bir işlem olduğu ifade edilmiş olup kira süresi biten taşınmazların yasal süreleri içerisinde tahliyelerinin sağlanarak ihaleye çıkılmak suretiyle yeni kira sözleşmelerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: İmar Mevzuatına Aykırı Yapı Yapılması ve İşletilmesi

Kurumun tasarrufunda olup imarında park alanı olarak nitelendirilen yeşil alan üzerinde imar mevzuatına aykırı olarak Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında irtifak hakkı tesis edildiği tespit edilmiştir.

27.04.2016 tarihli encümen kararıyla 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun ilgili hükümlerince; Keçiören İlçesi Kavacık Subayevleri Mahallesi Atatürk Caddesi üzerinde ve imarın 33843-338444 adaları ile Çubuk Çayı arasındaki 5216 sayılı Yasa gereğince yetki ve sorumluluk Keçiören Belediyesine ait yaklaşık 11.700,00 metrekare alana sahip imar planındaki park alanı, 5393 sayılı Belediye Kanununun 18 inci maddesi gereğince ve Belediye Meclisinin 03.11.2014 tarih ve 408 sayılı kararına istinaden İdare tarafından hazırlanan mimari avam proje doğrultusunda statik, mekanik, tesisat, uygulama mimari, peyzaj vb. projeleri tüm detayları ile birlikte yüklenici tarafından ilgili Kanun ve Yönetmeliklere uygun şekilde hazırlanması ve idarenin ilgili birimlerince onaylanması şartı ile toplam üç kattan ibaret brüt alanı 10.363,43 metrekare inşası ile ilgili sınırlı ayni hak(üst hakkı) tesisi ihalesi şartnamesi ve sözleşme hükümleri gereğince yapım süresi dahil 15 yıl süre ile üzerinde irtifak hakkı tesisi

işletilmesi işi yüklenicisi Saygınlık Peyzaj Hafriyat İnşaat Nakliyat Sanayi Ticaret Limited Şirketine verilmiş olup 02.08.2016 tarihli kira sözleşmesi imzalanmıştır.

İşin yüklenicisine yer teslimi yapılmış olup 01.11.2017 tarihinde yıllık toplam 351.000,00 TL üzerinden kira sözleşmesi başlamış olup 01.11.2032 tarihinde sona erecektir.

3194 sayılı İmar Kanununa dayanılarak 02.11.1985 tarih ve 18916 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği” nin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yeşil alanlar:

“a) Yeşil alanlar: Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence, rekreasyon ve kıyı alanları toplamıdır. Metropöl ölçekteki fuar, botanik ve hayvan bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır.”

Şeklinde tanımlanmıştır.

Devamı (ab) alt bendinde ise yeşil alan tanımı içinde yer alan Parklar ise:

“ab) Parklar: İmar planı ile belirlenmek ve mevcut ağaç dokusu dikkate alınarak tabii zemin veya tesviye edilmiş toprak zemin altında kalmak üzere, ağaçlandırma ve bitkilendirme için yeterli derinlikte toprak örtüsü olması ve standartları sağlaması kaydıyla otopark ve havuz ile açık spor ve oyun alanı, umumi hela, 1 katı, h=4,50 m. `yi ve taban alanı kat sayısı toplamda 0,03`ü geçmemek, sökülüp takılabilir malzemededen yapılmak kaydıyla; açık çay bahçesi, büfe, pergole, kameriye, muhtarlık, güvenlik kulübesi, sporcu soyunma kabinleri, taksi durağı, trafo gibi tesislerin yapılabildiği, kentte yaşayanların yeşil bitki örtüsü ile dinlenme ihtiyaçlarının karşılandığı alanlardır.”

Şeklinde açıklanarak, yeşil alan kabul edilen ‘Parklar’ içinde yapılabilecek tesis vb yapılar tahdidi olarak sayılmıştır.

Bu defa 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği”nin ‘tanımlar’ başlıklı 4 üncü maddesinin alt bendinde parklar benzer şekilde yeşil alanlardan sayılarak bu alanlarda yapılabilecek tesis ve benzeri yapılar Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde aynen:

“c) Park alanları: Bu alanlarda encümen kararıyla;

1) Açık havuz/süs havuzu, açık spor ve oyun alanı, genel tuvalet, pergola, kameriye,

2) 1000 m² ve üzeri parklarda ahşap veya hafif yapı malzemelerinden yapılmak, kat adedi 1'i, yüksekliği 4.50 metreyi ve açık alanları dâhil taban alanları toplamda %3'ü, her birinin alanı 15 m²'yi geçmemek kaydıyla çay bahçesi, büfe, muhtarlık, güvenlik kulübesi ile oyun alanlarına en az 10 metre mesafede olmak ve etrafı çit ve benzeri ile kapatılmak koşuluyla trafo,

3) Tabii veya tesviye edilmiş toprak zemin altında kalmak üzere, ağaçlandırma için TSE standartlarında öngörülen yeterli derinlikte toprak örtüsünün sağlanması kaydıyla kapalı otopark,

4) 10.000 m² üzerindeki parklarda, açık alanları dâhil taban alanları, (2) numaralı alt bentte belirtilenler de dâhil toplamda %3'ü geçmemek üzere muvakkat yapı ölçülerini aşmayan mescit ile trafik güvenliği alınarak kamuya ait 112 acil ambulans istasyonu,

yapılabilir.”

Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere, mezkûr Yönetmelik hükmünde de yeşil alan olarak kabul edilen parklarda yapılabilecek tesis vb. yapılar tahdidi olarak benzer şekilde sayılmıştır.

Kurum tasarrufundaki yeşil alan içinde Yap-İşlet-Devret kapsamında ihale edilen 15 yıl süre ile üzerinde irtifak hakkı tesisi işletilmesi içinde; sözleşmesinde hüküm altına alındığı üzere 12 ay içinde yapım işini bitiren yüklenicisine 01.11.2017 tarihinde işyeri teslimi yapılarak kira alınmaya başlanmıştır.

Bu çerçevede, Yap-İşlet-Devret modeli yapım aşamasının (işin sözleşme imza tarihi olan 02.08.2016 ile yüklenicisine işyeri teslim tarihi 01.11.2017) tarihleri arasında tamamlanması nedeniyle kapsam dahilinde yapılacak iş ve işlemlere gerek mülga Yönetmelik gerekse yürürlükteki Yönetmelik hükümlerinin geçerli olacağı anlaşılmaktadır.

Bahsi geçen kira sözleşmesinde, kiralanan taşınmazın niteliği ve miktarı olarak; 11.770,00 metrekare alanlı toplam 3 kat, ara kat, açık teras, çatı arası katından ibaret brüt alanın 10.363,43 metrekare binanın inşası ile ilgili sınırlı ayni hak (üst hakkı) tesis edildiğinden bahisle yine kiralanan taşınmazın cinsi ve ada parsel niteliğinde yeşil alan niteliğindeki park alanına söz konusu iki Yönetmelik hükümlerine aykırı yapılaşmaya gidildiği ve faal olarak işletildiği anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Söz konusu alan; Keçiören Belediye Meclisi'nin 01.07.1998 tarih ve 97 sayılı kararı ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın 05.11.1998 tarih ve 5850 sayılı onama yazısı ile onaylanan "Kalaba V. Etap İmar Planı" kapsamında E=0,05 "Ticari Rekreasyon Alanı" kullanımında kalmaktadır. Daha sonra Kızırlarını Caddesi ve Çevresine Ait Uygulama İmar Planı Keçiören Belediye Meclisi'nin 01.02.2016 tarih ve 102 sayılı kararı ve Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 12.08.2016 tarih ve 1633 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Bahse konu alan onaylı planlarda E=0,05 "Ticari Rekreasyon Alanı" olarak korunmuştur. Yol akslarının ve plan notlarının revize edilmesi ihtiyacı doğrultusunda hazırlanan Kızırlarını Caddesi ve Çevresine Ait Uygulama İmar Planı Revizyonu Keçiören Belediyesi Meclisi'nin 05.09.2017 tarih ve 491 sayılı kararı ve Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 27.11.2017 tarih ve 2315 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Söz konusu alan onaylı planlarda E=0,30 "Ticari Rekreasyon Alanı" kullanımına ayrılmıştır. Onaylı planlar doğrultusunda 33843,33844,33851,33852 ve 33853 nolu adaları kapsayan parselasyon planı; Keçiören Belediye Encümeni'nin 21.12.2016 tarih ve 3615 sayılı kararı, 13.03.2017 tarih, 585 sayılı ek kararı ve Ankara Büyükşehir Belediye Encümeni'nin 06.04.2017 tarih ve 779 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Bahse konu "Ticari Rekreasyon Alanı" olarak ayrılan alan Keçiören Tapu Müdürlüğü'nün 21.07.2017 tarihli işlemi sonucunda 92032 ada 1 parsel numarası ile Belediyemiz adına tescil edilmiştir.

Akabinde 33843-33844 adalar ile Çubuk Çayı arasındaki alanda daha önce Halil İbrahim Sofrası adıyla belediyeye ait sosyal tesis bulunduğu, bu alanda belediyemizce imar plan değişikliği yapılmış ve söz konusu alan Emsal: 0,30 ve niteliği Ticari Rekreasyon Alanı olarak değiştirilerek belediyemiz adına tapu kütüğünde tescil edilmiş, inşa edilen yapı da imar durumuna uygun olarak inşa edilerek yapı ruhsatı alınmıştır. Yapı kullanma izin belgesinin alınması için ise gerekli çalışmalarımız devam etmektedir, şeklindedir.

Sonuç olarak, Kurumun tasarrufunda olup imarında park alanı olarak nitelendirilen yeşil alan üzerinde imar mevzuatına aykırı olarak Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında irtifak hakkı tesis edilmesi ile ilgili olarak bahse konu "Ticari Rekreasyon Alanı" olarak ayrılan alan Keçiören Tapu Müdürlüğü'nün 21.07.2017 tarihli işlemi sonucunda 92032 ada 1 parsel numarası ile Belediye adına tescil edildiği akabinde 33843-33844 adalar ile Çubuk Çayı arasındaki alanda daha önce Halil İbrahim Sofrası adıyla belediyeye ait sosyal tesis bulunduğu, bu alanda belediyemizce imar plan değişikliği yapılmış ve söz konusu alan Emsal: 0,30 ve niteliği Ticari Rekreasyon Alanı olarak değiştirilerek belediye adına tapu kütüğünde tescil edildiği, inşa edilen yapı da imar durumuna uygun olarak inşa edilerek yapı ruhsatı alındığı,

yapı kullanma izin belgesinin alınması için ise gerekli çalışmaların devam ettiği, ifade edilmiş olup kira sözleşmesinde, kiralanan taşınmazın niteliği ve miktarı olarak; 11.770,00 metrekare alanlı toplam 3 kat, ara kat, açık teras, çatı arası katından ibaret brüt alanın 10.363,43 metrekare binanın inşası ile ilgili sınırlı aynı hak (üst hakkı) tesis edildiğinden bahisle yine kiralanan taşınmazın cinsi ve ada parsel niteliğinde yeşil alan niteliğindeki park alanına söz konusu iki Yönetmelik hükümlerine aykırı yapılaşmaya gidildiği ve faal olarak işletilmeye devam edildiği anlaşılmaktadır.

BULGU 8: İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması

Kadrolu işçilerin çoğunluğunun yıllık izinlerini kullanmayıp biriktirdiği ve biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti ödemelerine dönüştürüldüğü görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50. maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Yine Kanunu'nun "*Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık*" başlıklı 103 üncü maddesi gereği yıllık ücretli izinlerin Kanuna aykırı kullanılmaması veya ilgili hükümlere aykırı işlem tesis edilmesi durumunda idari para cezasının uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

"Dinlenme" bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini hüküm altına almaktadır. İş Kanununun 59'uncu maddesinde yer alan iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı

yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine yönelik düzenlemenin yıllık izin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil, izin kullanılmadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesi olarak algılanması gerekmektedir.

Dosya üzerinde yapılan incelemede: toplam 392 işçinin 157'sünün (işçilerin % 40'nın) birikmiş 100 iş gününden, 42 işçinin (işçilerin yüzde 10,7'si) 200 işgününden, 18 işçinin 250 işgününden (işçilerin % 4,5'nin) fazla yıllık ücretli izin hakkı olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduğunda kullandırılmayan yıllık ücretli izin hakları kendilerine izin ücreti olarak ödenecektir.

Sözü edilen düzenlemeler uyarınca, işçi yıllık izin hakkından feragat edemez. İşçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği kullanılmayan izin sürelerine ait ücretinin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. İşveren olarak kurum yönetimlerine düşen görev çalışanların anayasal haklarının kendi rızalarıyla bile olsa ihlaline yol açan bu uygulamaya izin vermemek olduğundan, yıllık izinlerin kanunun öngördüğü şekilde kullandırılması sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, gerek işçilerin emekliliği sırasında İdarenin mali külfetlerle karşılaşmaması gerekse idari para cezalarına muhatap olmaması için, yıllık izinlerin düzenli olarak kullandırılması uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; Belediyemiz İnsan Kaynakları Müdürlüğüne belediyemizde çalışan kadrolu işçilerin birikmiş yıllık izinlerinin kullanılması ile ilgili, Başkanlık Olur'ları ve Genelgeleri, tüm müdürlüklere tebliğ edilerek planlama istenmiş olup, izin kullanım durumlarının takibi, ilgili Müdürlükler tarafından yapılmaktadır. Ayrıca Başkanlığınızca yapılan tenkit ve tavsiyelere de titizlikle uyulacaktır, şeklindedir.

Sonuç olarak Kadrolu işçilerin çoğunluğunun yıllık izinlerini kullanmayıp biriktirdiği ve biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti ödemelerine dönüştürüldüğünden bahisle İnsan Kaynakları Müdürlüğüne belediyede çalışan kadrolu işçilerin birikmiş yıllık izinlerinin kullanılması ile ilgili, Başkanlık Olur'ları ve Genelgeleri, tüm müdürlüklere tebliğ edilerek planlama istendiği, izin kullanım durumlarının takibinin, ilgili Müdürlükler tarafından yapıldığı ifade edilmiş olup, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği, sonraki yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 9: Kurumun Hizmet Bedeli Ücret Tarifesinde Mevzuata Aykırı Düzenlemeler Yapılması

Kurumun sunmuş olduğu hizmetlere karşılık belirlemiş olduğu “2017 Yılı Hizmet Bedeli Ücret Tarifesi”nde mevzuata aykırı düzenlemelere yer verildiği görülmüştür.

4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1 inci maddesinde kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı,

Müteakip ikinci fıkrasında; 24.2.1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili hükümlerinin saklı olduğu,

Hususları hüküm altına alınmıştır.

Belediye Meclisi’nin 01.12.2016 tarih ve 573 sayılı 2017 yılı hizmet bedeli ücret tarifesinin belirlenmesine ilişkin Kararı’nda:

- Düğün salonlarının kiralanmasında fakirlik belgesi ibrazı halinde kiralama bedeline %50 indirim uygulanacağı,
- Kongre salonu, tiyatro salonu ve düğün salonu kiralamalarında kamu yararına faaliyet yürüten derneklere, vakıflara, sivil toplum ve benzeri kuruluşlara yılda bir kez ücretsiz olarak tahsis edileceği,
- Kurum kreşinde personel çocuklarına indirimli ücret uygulanacağı (Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine aykırı olarak),
- Spor tesislerinden yararlanan emekli ve ev hanımlarına saat 17.00’a kadar normal tarife üzerinden %20 indirim uygulanacağı,

Hususlarına ilişkin indirimli ücret tarifeleri belirlenmiştir.

Halbuki Kanun’un birinci fıkrasında yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi ya da kuruma ücretsiz ya da indirimli tarife uygulanamayacağı ancak ikinci fıkrasında tahdidi olarak sayılan ve özel kanunları gereği ücretsiz ya da indirimli tarife uygulanması ile ilgili hükümlerin saklı olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Kurumun sunmuş olduğu hizmetlere karşılık belirlemiş olduğu ücret tarifesinde ilgili Kanunun hüküm altına aldığı istisnalar dışında kişi ve kurumlar için indirimli ücret tarifesi belirlemesi hukuka aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu maddesine konu olan ücretsiz ya da indirimli tarife uygulanmasına ilişkin olarak alınan meclis kararının hukuka aykırılık teşkil ettiği konusu üst yönetime bildirilmiş olup, gerekli incelemeler yapılmak suretiyle Başkanlığınız tarafından yapılan tenkit ve tavsiyeler ışığında gereken düzeltme işlemi gerçekleştirilecektir, şeklindedir.

Sonuç olarak Kurumun sunmuş olduğu hizmetlere karşılık belirlemiş olduğu “2017 Yılı Hizmet Bedeli Ücret Tarifesi”nde mevzuata aykırı düzenlemelere yer verildiğinden bahisle ücretsiz ya da indirimli tarife uygulanmasına ilişkin olarak alınan meclis kararının hukuka aykırılık teşkil ettiği konusu üst yönetime bildirilmiş olup gerekli incelemelerin yapılmak suretiyle tarafımızca yapılan tenkit ve tavsiyeler ışığında gereken düzeltme işlemi gerçekleştirileceği ifade edilmekte olup, bulgu konusu sonraki yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 10: Muhtarlıklara Mevzuata Aykırı Olarak Nakdi Yardım Yapılması

Keçiören Belediyesince muhtarlıkların ihtiyaçlarını karşılamak üzere yılda bir kereye mahsus 250,00 TL nakdi yardımda bulunduğu tespit edilmiştir.

2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanunu'nun 1'inci maddesinde;

“Köy muhtarları ile şehir ve kasaba mahalle muhtarlarına, 14.750 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek verilir.

Bu ödenek damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Bu ödeneğin karşılığı her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine konulur ve yılı içinde söz konusu bütçeden il özel idare bütçelerine aktarılır.

Muhtar ödeneği, her ayın onbeşinci günü il özel idareleri tarafından ilgililere peşin olarak ödenir.”

Hükmü yer almaktadır.

Muhtarların ödeneklerine esas alınan gösterge rakamı yıllar itibariyle değişiklikler göstermiş, Kanunun ilk halinde 3.000 olarak belirlenmiş olan gösterge rakamı 12/7/2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanunun 77'nci maddesiyle, “5.700” şeklinde değiştirilmiştir. 29/1/2016 tarihli

ve 6663 sayılı Kanununun 12'nci maddesiyle, "5.700" ibaresi "14.750" şeklinde değiştirilmiş; söz konusu değişikliğin, Kanunun yayım tarihi olan 10/2/2016 tarihini izleyen ayın onbeşinde yürürlüğe gireceği adı geçen Kanununun 35'inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

Şehir ve Kasabalardaki Mahalle Muhtar ve İhtiyar Kurulları Tüzüğü'nün 35 ve 38'inci maddelerinde;

"Madde 35 – Muhtarların hangi işlerden ne miktar harç alacakları her yılbaşında il içindeki bütün şehir ve kasabalar için il idare kurullarınca kararlaştırılacak bir tarife ile belirtilir ve ilan olunur.

Madde 38 – Muhtarlık işlerinden alınacak harçlar yalnız muhtarlara aittir. Muhtarlık işlerinin yürütülmesi için gerekli olan kira, ısıtma, aydınlatma, hizmetçi ücreti, kırtasiye gibi giderler bu harçlardan ödenir."

Denilmek suretiyle muhtarlık hizmeti için gerekli giderlerin bahsi geçen harçlardan karşılanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre özetle; 2108 sayılı Kanun ile belirlenen miktarda muhtarlara bir ödenek tahsis edildiği, ayrıca Şehir ve Kasabalardaki Mahalle Muhtar ve İhtiyar Kurulları Tüzüğü uyarınca muhtarların düzenlemiş oldukları belgelerden harç geliri elde edileceği görülmektedir. Muhtarlık işlerinin yürütülmesi için gerekli giderlerin de bu harç gelirlerinden karşılanması gerektiği hükmü açıktır.

Diğer taraftan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Mahalle ve Yönetimi" başlıklı 9'uncu maddesinin son fıkrasında;

"Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır."

Hükmüne yer verilmiştir. Bu çerçevede belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarını göz önüne alarak bütçe imkânları doğrultusunda ancak ayni yardımda bulunabilecek olup sağlayacağı destek de ayni nitelikte olacaktır.

Kanunun lafzında geçen "destek" ibaresinden, muhtarların tahsil etmesi gereken harçlardan elde ettikleri gelirlerin giderlerini karşılamaya yetmemesi halinde telefon,

aydınlatma, ısınma, kira gibi aynı nitelikteki genel giderlerin anlaşılması gerektiği değerlendirilmiştir.

Keçiören Belediyesince yapılmakta olan bu uygulama yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Konu ile ilgili olarak; öncelikle ilçemizde faaliyet gösteren muhtarlık binalarının yapımı, tadilatı ve abonelikleri gibi işlemleri belediyemizce üstlenilmektedir. Cumhurbaşkanlığımızca muhtarlara ve faaliyetlerine gösterilen hassasiyetten dolayı muhtarlıklarca yürütülen iş ve işlemlerin aksamaması için belediyemizden olan makul talepleri yerine getirilmektedir.

Muhtarlıklarca düzenlenen ikametgah, nüfus cüzdanı sureti vb belgeler e-devletten temin edilebildiği için muhtarlarımızın düzenledikleri belgelerden almış oldukları “mühür ücret bedelleri”nden gelen gelirleri son derece azalmıştır. Bu nedenle muhtarlarımızdan gelen yardım talepleri değerlendirilerek alınan meclis kararına istinaden bir defaya mahsus bu yardım yapılmıştır.

Ayrıca ekte sunulan icmal ve faturalarda da görüleceği gibi muhtarlıklarımızın ödemiş oldukları elektrik, su ve doğalgaz fatura bedelleri için, bizim yaptığımız ödeme tutarı her bir muhtarlığın ısınma, aydınlatma, telefon gibi giderlerinin yetmeyen kısımlarına bir katkı mahiyetindedir.

	AŞAĞI EĞLENCE MUHT.	AYVALI MUHT.	YAYLA MUHT.
ELEKTRİK	101,20	618,00	102,70
SU	224,27	205,00	91,00
DOĞALGAZ	995,00	448,00	564,50
İNTERNET VE TELEFON	810,00	1.137,00	1.091,28

Bu durumu bir tablo yardımıyla gösterirsek; örneğin; sadece Ayvalı Mahallesi Muhtarlığının internet ve telefon faturası tutarı 2017 yılında 1.137,00 TL olmasına rağmen; buna mukabil ödenen tutar 400 TL'dir. Bu sonuç da, sorguda “destek” ibaresinden anlaşılması gereken hususlara aykırı davranılmadığını göstermektedir. Ayrıca sorguda da ifade edildiği gibi Belediye Kanunu'nun 9'uncu maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınmıştır. Bundan sonra yapılan yardım talepleri ise, İdaremizce tenkitleriniz doğrultusunda usulüne uygun değerlendirilecektir, şeklindedir.

Sonuç olarak Keçiören Belediyesince muhtarlıkların ihtiyaçlarını karşılamak üzere yılda bir kereye mahsus 250,00 TL nakdi yardımda bulunulduğundan bahisle Muhtarlıklarca düzenlenen ikametgah, nüfus cüzdanı sureti vb. belgeler e-devletten temin edilebildiği için muhtarlıkların düzenledikleri belgelerden almış oldukları “mühür ücret bedelleri”nden gelen gelirlerinin son derece azaldığı bu nedenle muhtarlıklardan gelen yardım taleplerinin değerlendirilerek alınan meclis kararına istinaden bir defaya mahsus bu yardımın yapıldığı ifade edilmiş olup Kanunun lafzında geçen “destek” ibaresinden, muhtarların tahsil etmesi gereken harçlardan elde ettikleri gelirlerin giderlerini karşılamaya yetmemesi halinde telefon, aydınlatma, ısınma, kira gibi aynı nitelikteki genel giderlerin anlaşılması diğer bir ifadeyle desteğin aynı yapılması gerekmektedir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU											
Hesap	Yardımcı Hesaplar	GİDERİN TÜRÜ	2015 Yılı	2016 Yılı	Cari Yıl (2017)	Hesap	Yardımcı Hesaplar	GELİRİN TÜRÜ	2015 Yılı	2016 Yılı	Cari Yıl (2017)
Kodu	I					Kodu	I				
		GİDERLER TOPLAMI	0	0	0			GELİRLER TOPLAMI	0	0	0
630	1	PERSONEL GİDERLERİ	53.394.123,47	60.283.263,08	93.394.441,73	600	1	Vergi Gelirleri	81.640.006,79	89.421.624,80	96.200.770,21
630	2	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	9.440.678,79	10.005.210,84	10.595.161,01	600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.294.552,34	8.409.538,50	19.584.381,93
630	3	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	164.785.344,72	168.182.500,09	183.551.122,08	600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	8.813.948,60	18.976.406,23	13.164.607,51
630	4	FAİZ GİDERLERİ	16.039.132,42	17.401.718,65	15.293.747,44	600	5	Diğer Gelirler	167.547.426,77	176.012.816,35	213.135.779,13
630	5	CARİ TRANSFERLER	5.394.074,95	8.176.359,85	8.159.208,86	600	6	Sermaye Gelirleri	29.319.220,91	25.987.338,38	63.576.349,04
630	6	SERMAYE GİDERLERİ	11.157.847,07	3.304.659,61	3.148.643,37				0	0	0

T.C. Sayıştay Başkanlığı

630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	5.411.643,48	5.534.286,75	5.315.050,37				0	0	0
630	13	Amortisman Giderleri	5.621.834,59	6.034.842,17	5.358.794,04				0	0	0
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	26.762.222,65	23.234.777,84	28.525.955,13				0	0	0
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0	6.762.545,19	1.627.476,50				0	0	0
630	99	Diğer Giderler	0	0	729.356,82				0	0	0
		GİDERLER TOPLAMI	298.006.902,14	308.920.164,07	355.698.957,35			GELİRLER TOPLAMI	298.615.155,41	318.807.724,26	405.661.887,82
			0	0	0			FAALİYET SONUCU	-608.253,27	-9.887.560,19	-49.962.930,47

31.12.2017 Tarihli BİLANÇO							
AKTİFLER				PASİFLER			
	2015 Yılı	2016 Yılı	2017(Cari Yıl)		2015 Yılı	2016 Yılı	2017(Cari Yıl)
I-DÖNEN VARLIKLAR	53.304.160,37	55.414.166,36	69.364.527,50	III- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	168.098.961,11	185.415.732,27	179.451.946,82
10 HAZIR DEĞERLER	6.941.438,31	7.236.884,61	8.923.955,58	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	9.710.533,50	20.565.915,64	16.150.211,61
100 KASA HESABI	0	0	24.469,62	300 BANKA KREDİLERİ HESABI	9.710.533,50	20.565.915,64	16.150.211,61
102 BANKA HESABI	4.906.503,56	6.577.925,05	7.524.309,84	32 FAALİYET BORÇLARI	105.265.514,80	108.030.991,71	86.639.589,47
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-9.787,41	-53.948,15	0	320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	105.265.514,80	108.030.991,71	86.639.589,47
104 PROJE ÖZEL HESABI	631,27	139.831,41	55.173,04	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	17.812.389,68	22.679.136,48	28.061.317,24
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	2.044.090,89	573.076,30	1.320.003,08	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	8.934.184,39	12.800.521,73	18.053.743,89
12 FAALİYET ALACAKLARI	36.751.594,04	33.221.255,56	38.615.632,14	333 EMANETLER HESABI	8.878.205,29	9.878.614,75	10.007.573,35
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.934.632,14	0	0	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	32.011.022,11	28.833.263,41	41.877.370,92
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	34.746.668,22	28.823.653,22	36.452.760,07	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	17.363.998,05	21.624.597,03	25.840.646,44
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	0	4.327.308,66	2.090.034,27	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	312.519,75	35.871,50	82.082,55

126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	70.293,68	70.293,68	72.837,80	368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	14.334.504,31	7.172.794,88	15.954.641,93
14 DİĞER ALACAKLAR	900.770,46	2.676.997,06	2.552.655,19	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0	0	4.079.397,76
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	900.770,46	2.676.997,06	2.552.655,19	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0	0	4.079.397,76
15 STOKLAR	7.966.369,28	11.516.629,12	18.419.386,75	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	3.299.501,02	5.306.425,03	2.644.059,82
150 İlk Madde ve Malzemeler	7.966.369,28	11.516.629,12	18.419.386,75	381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	3.299.501,02	5.306.425,03	2.644.059,82
16 ÖN ÖDEMELER	743.988,28	762.400,01	852.897,84				
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	738.988,28	762.400,01	852.897,84	IV- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	90.654.351,30	111.850.279,02	142.406.859,09
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	5.000,00	0	0	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	56.082.761,45	72.539.895,10	72.916.098,60
				400 BANKA KREDİLERİ HESABI	56.082.761,45	72.539.895,10	72.916.098,60
II- DURAN VARLIKLAR	1.045.210.094,27	1.091.500.347,35	1.152.105.711,30	43 DİĞER BORÇLAR	32.744.581,52	37.493.484,75	41.622.097,43
22 FAALİYET ALACAKLARI	0	2.475.725,32	1.796.760,55	438 KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ BORÇLAR HESABI	32.744.581,52	37.493.484,75	41.622.097,43
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0	97.806,06	86.485,10	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0	0	27.789.122,55
222 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	0	2.377.919,26	1.710.275,45	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0	0	27.789.122,55

24 MALİ DURAN VARLIKLAR	21.463.834,29	24.587.225,29	28.324.236,64	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	1.827.008,33	1.816.899,17	79.540,51
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	11.463.834,29	14.587.225,29	18.324.236,64	481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	1.827.008,33	1.816.899,17	79.540,51
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00				
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.023.727.052,77	1.064.397.860,97	1.121.945.283,94	V- ÖZ KAYNAKLAR	839.760.942,23	849.648.502,42	899.611.432,89
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	642.569.730,89	634.494.809,60	625.953.708,35	50 NET DEĞER	872.374.111,09	869.704.072,42	859.877.723,60
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	67.276.965,03	81.916.690,60	139.113.950,29	500 NET DEĞER HESABI	872.374.111,09	869.704.072,42	859.877.723,60
252 BİNALAR HESABI	282.188.684,14	284.082.320,61	301.663.268,61	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	0	608.253,27	10.495.813,46
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	9.255.863,87	11.268.836,62	12.188.100,86	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	0	608.253,27	10.495.813,46
254 Taşıtlar Grubu	15.823.026,01	19.513.519,89	20.425.426,18	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-33.221.422,13	-30.551.383,46	-20.725.034,64
255 Demirbaşlar Grubu	15.073.474,24	15.180.742,14	16.898.392,15	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-33.221.422,13	-30.551.383,46	-20.725.034,64
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-21.532.152,14	-24.636.570,77	-26.868.241,97	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	608.253,27	9.887.560,19	49.962.930,47

T.C. Sayıştay Başkanlığı

258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	13.071.460,73	42.577.512,28	32.570.679,47	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	608.253,27	9.887.560,19	49.962.930,47
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0	0	0				
260 HAKLAR HESABI	3.877.344,32	5.069.651,23	6.133.973,53				
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-3.877.344,32	-5.069.651,23	-6.133.973,53				
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	19.207,21	39.535,77	39.430,17				
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	672.040,38	2.418.141,74	3.166.791,46				
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-652.833,17	-2.378.605,97	-3.127.361,29				
Aktif Toplam (TL)	1.098.514.254,64	1.146.914.513,71	1.221.470.238,80	Pasif Toplam (TL)	1.098.514.254,64	1.146.914.513,71	1.221.470.238,80